

Galériák tervezési és kivitelezési szempontjai

TÉRNYERŐ MEGOLDÁSOK

Schlosser Mátyás

A galéria az egyik legkézenfekvőbb megoldás, ha több helyre van szükség. Viszonylag kis anyagi ráfordítással plusztérhez juthatunk a segítségével. Az amúgy kihasználatlan, nagy belmagasságú terület hálórészként, gyerekszobaként vagy akár dolgozószobaként is szolgálhat.

A mai ingatlanárak mellett a tér egyre értékesebb. Összehasonlítva a lakás-négyzetméterárakat, egy átlagos galéria ugyancsak négyzetméterben kifejezett építési költségével hatalmas különbségeket találunk az utóbbi javára: a galéria-építés gazdaságos! Hazánkban a kisebb vidéki városoktól Budapestig egyaránt gyakran találkozhatunk olyan polgári lakásokkal, melyekre különösen jellemző a szokatlanul nagy belmagasság – ezek galéria építésére remek lehetőséget adnak. Nem mellesleg egy ilyen beruházás energetikai szempontból is hatékony, hiszen nem kell az új lakótér kifűtésére többet költeni, mint korábban. Kihhasználva a meleg levegő felfelé

áramlását, a korábban megszokottnál akár kevesebbet is költhetünk fűtésre, ha például hálósobának használjuk azt. Műemléki jellegű, régi polgári lakásokban hatalmas, mennyezetig érő ablakokkal is találkozhatunk. Az ilyen jellegű ablakszerkezet igazán kapóra jön egy galériánál, hiszen így felül is adott lehet a természetes fény. Sajnos ez a szerencsés eset igen ritka, így gondoskodni kell az igényes és hatékony világításról, különös tekintettel a galéria lépcsőjére – a használó biztonsága érdekében. Természetesen kisebb belmagasságnál is szóba jöhet a galéria, de ilyenkor az alsó és a felső szint funkciói kompromisszumhoz

Minimalista, mégis rendkívül karakteres galéria

új galéria olyan nagy alapterületű, hogy önálló lakószintnek számít, ez esetben számos jogszabálynak való megfelelést ellenőrizni kell, például emeletes épületek esetén a szintek számától függően különböző tűzvédelmi előírásoknak is meg kell felelni.

Egy galéria mindenképpen alapos tervezést igényel. Át kell gondolni, hogy hogyan fogja megváltoztatni a lakás jellegét az új szerkezet, mit vesz el (térélmény, természetes fény) és mit ad (pluszfelületek, új stílus), azaz hogyan fog harmonizálni a lakás többi részével. A szerkezeti felépítés nemcsak esztétikai, hanem műszaki értelemben is szakembert kíván. Ahhoz, hogy a galériánk megfelelően méretezett, jól használható, biztonságos és gazdaságos legyen, szükséges ismerni néhány szilárdságtani alapfogalmat (például külpontosság, inercia, belső és külső erők, összetett hajlítás, kihajlás, palástnyomás stb.). Alapvető kérdés annak számszerűsítése, hogy

mi a legnagyobb terhelés, ami a galéria gerendáit érheti. Kivitelezés tekintetében két lehetőség van: jól kidolgozott típusszerkezet gyártása (megfelelő minőségbiztosítás mellett), vagy egyedi tervezés szakember(ek) bevonásával – ezen a megrendelő biztonsága, illetve a vállalkozó hírneve, végeredményben pedig a megélhetése múlhat. Egyszerűbb feladatokban sok segítséget nyújthat egy lakberendező. Abban az esetben, ha a tételrendezés is változik, akkor már inkább belsőépítészhez érdemes fordulni. Ha a tervezett galéria falnyílások, földemnyílások, lépcsők szerkezetét is érinti, esetleg az épület műemléki védettség alatt áll, akkor már mindenképpen egy építész bevonása szükséges. Ő már abban is tud iránymutatást adni, hogy szükség van-e statikus tervezőre terveink megvalósításához. A sokféle szempont miatt célszerű lehet egy látványterv elkészítése is – ez nagyban segítheti a megfelelő döntéseket.

kötöttek. Például a felső szinten tudomásul kell vennünk, hogy nem tudjuk kihúzni magunkat – ha csak alvásra használjuk, akkor ez nem is lesz nagy probléma. Alul pedig kialakítható például egy ülő munkahely – amolyan dolgozósarok, vagy éppen gyerekek számára kialakított játszórész.

Építési engedély a legtöbb esetben nem szükséges a galéria kialakításához, de ha az építési tevékenység során az építmény tartószerkezeti rendszerét meg kell változtatni, átalakítani, elbontani, kicserélni, megerősíteni vagy (változatlan formában) szükséges újjáépíteni, akkor el kell indítani az eljárást. Előfordulhat, hogy az

Korszerű szerkezetépítő vasalat

Modern stílusú fagaléria

Igazán könnyed, légies látványt a köztes alátámasztást nélkülöző, azaz főfalakra, földémhez stabil kapcsolattal hozzáépített szerkezetek nyújtanak. Ezek tervezése és kivitelezése nagy szakmai hozzáértést és jó anyagismeretet igényel. Az oszlopokra, lábakra helyezett galéria a térkihasználás szempontjából kevésbé szerencsés, bár ettől még az adott körülmények függvényében ez a megoldás is lehet esztétikus.

Különös figyelmet igényel a galéria tartóoszlopait gyámolító földém teherbírása, hiszen az nem biztos, hogy az adott helyen ilyen (pontoszerű) terhelést elvisel. Ilyen esetben statikus véleményét is tanácsos kikérni.

A galéria rétegrendje meghatározó: milyen mennyezeti burkolatot használna a galéria alsó síkján? Kézenfekvő a gipszkarton burkolat, hiszen gazdaságos, egyszerűen festhető, és süllyesztett világítótestek is könnyedén beépíthetőek. A gipszkarton mellett a lambéria, vagy a változatos mintákkal elérhető dekoros bútorlapok is sok lehetőséget adnak. Elképzelhető olyan kialakítás is, ahol takaró burkolat nem is készül, mert például a fagerendákra fektetett hajópadló önmagában is szép látványt

nyújt. A galéria felső burkolata lehet szőnyegpadló, parketta, laminált padló – a vonatkozó igények szerint. A rétegrend és az alkalmazott anyagok meghatározásánál tekintettel kell lenni a szükséges hang- és hőszigetelő képességekre is. A fagalériákat értelemszerűen szárított faanyagból kell készíteni, hiszen beltéri használatról van szó. Fafajok tekintetében a tölvelevelűek (luc-, erdei- és vörösfenyő) hasz-

nálata a jellemző és gazdaságos, természetesen lombos fafajok is alkalmasak lennének (pl. tölgy), de méreti és gazdaságossági okokból ez ritka. Nagyobb szerkezeteknél a rétegreasztott fatartók is előnybe kerülhetnek. A faszervezetű galéria készülhet hagyományos fakötésekkel is, de jellemzőbb a faszervezet-építő vasalatok használata. Egyszerű és kedvező árú megoldást kínálnak az ácsipari kötőelemek,

Fémszerkezetű galéria is lehet stílusos.

oszloptalpak, gerendapapucsok és egyéb szerelvények, melyek jellemzően horganyzott acélból készülnek. Több neves márka, például a Knapp, a Pitzl és a Rothoblaas (mely nem összetévesztendő az ablakvasalatokat is gyártó Roto vállalattal) kínál esztétikailag és anyaghasználat tekintetében is rendkívül igényes, rejtett módon szerelhető kötőelemeket. Egy faipari szaklap hasábjain is

szót érdemelnek a fémszerkezetű galériák, hiszen számos előnyük van. Például keskenyebb szerkezettel, vékonyabb gerendákkal is elérhető nagy teherbírás, ami végeredményben helytakarékos. A zártszelvényelemekben könnyedén és rejtett módon elvezethetők a világítás, a tv és az internet vezetékai. Az ilyen szerkezetek általában gyorsabban legyárthatóak a fa kivitelhez képest, adott esetben a bontás vagy átépítés

is kevesebb időt igényelhet. Összességében elmondható, hogy egy jól megtervezett és kivitelezett fémvázás galéria műszaki értelemben kikezdhetetlen. Bár az is igaz, hogy a fémszerkezetes megoldások egészen más stílust eredményeznek, s a fából készített tartószerkezetek hangulatát semmi sem képes pótolni. A faanyag természetes szépsége, melegsége, megnyugtató hangulata sokkal inkább illik egy otthonba, főleg, ha egy régebbi épület átalakításáról van szó. ■

Források:

312/2012. (XI. 8.)

Korm. rend.

1. melléklet 1. pont

beltav.hu/jogaleria

Dr. Hantos Zoltán

egyetemi oktató

euzermester.hu/cikk-5927/

Lakoterbovites

galeriaepites.com

knapp-verbinder.com

pitzl-connectors.com

rothoblaas.com

Képek:

racsexpressz.hu

knapp-verbinder.com

pinterest.com

pinterest.com